

ความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม

วีระสันต์ ใหม่ณา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “ความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม”
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.บรรจง ชัยรินคำ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง

พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ดร.บรรจง ไชยรินคำ อาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำให้ความรู้และคอยกระตุ้นเตือนผู้ศึกษา มาโดยตลอด ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ เพื่อการพัฒนา ท้องถิ่นทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทเนื้อหาทางวิชาการ ความรู้ แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ทำให้ ผู้ศึกษามีความรอบรู้ที่กว้างขวาง ทั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ด้านอาชีพ และปรับปรุงการจัดเก็บภาษีของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต ตลอดจนทั้งเพื่อน ๆ คณะบริหารธุรกิจที่คอยสอบถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งในระหว่างการศึกษา และ ช่วงทำการศึกษาอิสระ

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานเทศบาล และประชาชนผู้ชำระ ภาษีในเขตเทศบาลตำบลบ้านต๋อมทุก ๆ ท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและอำนวยความสะดวก ขณะทำการศึกษาในครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบคุณ บิดา มารดา และครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจและให้ การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านด้วยดีเสมอมา

วีระสันต์ ใหม่ณา

ชื่อเรื่อง	ความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต่อม
ผู้ศึกษาค้นคว้า	วีระสันต์ ใหม่ณา
ที่ปรึกษา	ดร.บรรจง ไชยรินคำ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บค.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555
คำสำคัญ	ความรู้ด้านภาษี เทศบาลตำบลบ้านต่อม

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจด้านภาษีของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านต่อม และปัญหาการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลบ้านต่อม โดยกลุ่มตัวอย่างประชากรในการศึกษา จำนวน 254 คน ใช้เครื่องมือในการศึกษาคือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้ที่มาชำระภาษีเป็นบุคคลธรรมดา ภาษีที่ชำระมากที่สุดคือภาษีบำรุงท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการประเภทธุรกิจเกษตรกรรม ความรู้ด้านภาษีของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ทั่วไปมากที่สุด รองลงมาลงคือ ความรู้การแจ้งประเมินภาษี ความรู้อัตราค่าปรับการชำระภาษี ความรู้การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี และความรู้การแจ้งการประเมินชำระภาษี การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต่อมพบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ ด้านสถานที่ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี

Title KNOWLEDGE OF TAX: PROBLEMS ON TAXATION OF TOM MUNICIPAL .
Author Weerasan Maina
Advisor Dr.Bunjong Chairinkam
Academic Paper Independent Study M.B.A., University of Phayao, 2555
Keywords The tax knowledge, Tom municipal

ABSTRACT

The purpose of this independent study were to study tax understanding and to study problems on taxation of Tom municipal. The size of the sample calculated was 254 samples. A questionnaire was used to collect data. The data were analyzed by frequency, percentage and standard deviation.

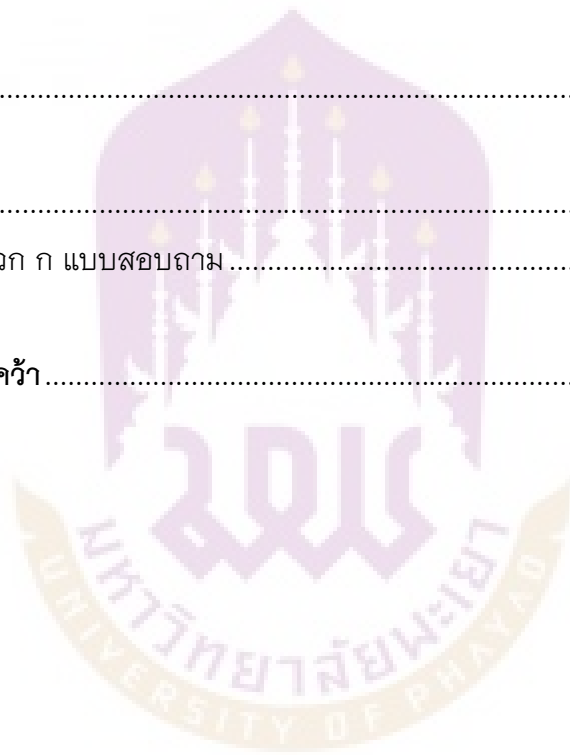
The results showed that most of the respondents were married male, 41–50 years old, graduated with a primary school. The respondents paid personal income tax. Most of the payment was local maintenance tax which paid by most of the agricultural business. The tax knowledge of the respondents indicated that most of them have most knowledge of the general tax knowledge followed up by notice of tax assessment, tax fine rate, tax return form and notice of tax payment assessment. Problems analysis on taxation of Tom municipal showed that the overall were moderate. When considering in each factors, the regulations and relevant laws had the highest average followed up by place. Technology had the lowest average.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	4
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	26
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	28
ตอนที่ 2 ความรู้ด้านภาษี.....	31
ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดเก็บภาษี	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทสรุป.....	41
สรุปผลการศึกษา.....	41
อภิปรายผลการศึกษา.....	43
ข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม.....	48
ภาคผนวก.....	50
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	51
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	55

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	28
2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	29
3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพสมรส	29
4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	30
5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของผู้ที่มา ชำระภาษี.....	30
6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของภาษี ที่ชำระ.....	30
7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของสถาน ประกอบการ.....	31
8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนก.....	32
9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้การแจ้งประเมิน ภาษี.....	32
10 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้การยื่นแบบ แสดงรายการชำระภาษี.....	33
11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้การแจ้งการ ประเมินชำระภาษี.....	34
12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้อัตราค่าปรับ การชำระภาษี.....	35
13 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษี.....	36
14 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านบริหารและการจัดเก็บภาษี.....	36
15 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	37
16 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน.....	37
17 ปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านสถานที่.....	38
18 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านเทคโนโลยี.....	39

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา.....	5
---	-------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้สำคัญของประเทศ วัตถุประสงค์หลักของรัฐบาลที่ต้องจัดเก็บภาษีจากประชาชนเพื่อนำเงินภาษีมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น โดยรัฐบาลจะทำการจัดสรรเงินภาษีอากรไปใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ เช่น การจัดการดูแลและส่งเสริมสาธารณสุข การศึกษา การเกษตร การอุตสาหกรรม การสื่อสาร การพลังงาน การพาณิชย์ และรักษาความมั่นคงของประเทศ รวมถึงการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งยังเป็น การสนับสนุนการสะสมเงินลงทุนสำรองภายในประเทศ เพื่อเสริมสร้างรากฐานเศรษฐกิจที่มั่นคง อันเป็นประโยชน์ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว และมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างอนาคตทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ เงินภาษีที่ประชาชนเสียไปย่อมจะกลับคืนสู่ประชาชนทุกคน ดังนั้นภาษีจึงเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของคนไทยทุกคน

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร และนอกจากนี้ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีบำรุงท้องถิ่น และภาษีป้าย ซึ่งความสำคัญของภาษีบำรุงท้องถิ่นมีความสำคัญต่อท้องถิ่นคือ ส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับท้องถิ่นโดยตรง ทำให้ท้องถิ่นมีรายได้เป็นของตนเองซึ่งจะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานได้โดยอิสระในระดับหนึ่ง รายได้ที่ได้จากภาษีบำรุงท้องถิ่น จะนำไปพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ทั้งช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการบำรุงและพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ

ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีบทบาททางการเมืองการปกครองและการจัดการสาธารณะให้แก่ชุมชนส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสมรรถนะด้านการคลังเป็นสำคัญ และเป็นที่น่าสังเกตว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันยังมีขีดความสามารถทางการคลังอยู่ในระดับต่ำ เพราะมีปัญหาจากหลายสาเหตุ เช่น มีข้อจำกัดในเรื่องแหล่งรายได้ของท้องถิ่น ขีดความสามารถในการบริหารจัดการทางการคลัง เนื่องจากไม่มีบุคคลที่มีความรู้หรือประสบการณ์อย่างแท้จริงและพอเพียง และบรรดากฎระเบียบ กฎหมายด้านการเงิน การคลัง

และการบัญชีที่ออกโดยรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยจำนวนมาก ยังไม่เกี่ยวเนื่องหรือเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ดุลยพินิจหรือตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยอิสระ หากแต่จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบกฎหมายของรัฐบาลในส่วนกลางอย่างเคร่งครัด การเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษีท้องถิ่นให้มากขึ้นนั้นย่อมจะเป็นภาพสะท้อนของศักยภาพทางการคลังที่มั่นคง หากพูดถึง “ภาษีท้องถิ่น” ที่จะจัดเก็บคงจะมีน้อยคนที่จะเข้าใจว่าภาษีท้องถิ่นคืออะไร เป็นภาษีประเภทใดเกี่ยวข้องกับใครบ้าง แต่หากพูดถึงคำว่าภาษีอากร คนส่วนใหญ่มักจะนึกถึงภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต หรือภาษีศุลกากร โดยเข้าใจว่าภาษีประเภทดังกล่าวเป็นภาษีของรัฐบาลกลางเท่านั้น เนื่องจากเป็นภาษีที่รัฐเรียกเก็บโดยผ่านหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้แก่ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต หรือกรมศุลกากร แท้จริงแล้วภาษีประเภทดังที่กล่าวมาข้างต้น อาจมีภาษีท้องถิ่นรวมอยู่ด้วย เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสุรา และภาษีสรรพสามิต เป็นต้น

ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีจะเห็นได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแห่งมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเป็นจำนวนเงินที่น้อย เมื่อเปรียบเทียบกับเงินรายได้ที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัญหาและข้อจำกัดหลายด้าน หรือมาจากตัวประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเอง ที่ไม่มีความรู้เรื่องภาษี การไม่ทราบว่าภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บนั้นสามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างไร จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในส่วนของประชาชนที่เสียภาษี ทั้งนี้เพื่อทำให้ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจด้านภาษี และรับรู้ถึงปัญหาดังกล่าวอันจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงมาตรการ ในการจัดเก็บภาษีให้มีการคลังของเทศบาลตำบลบ้านต๋อมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจด้านภาษีของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านต๋อม
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2554 ถึง 31 มีนาคม 2555

2. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ซึ่งประกอบด้วย คือ

2.1 ความรู้ด้านภาษี

- ภาษีบำรุงท้องที่
- ภาษีโรงเรือน
- ภาษีป้าย

2.2 ปัญหาการจัดเก็บภาษี

- การบริหารการจัดเก็บภาษี
- ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน
- สถานที่
- เทคโนโลยี

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชาชนผู้ชำระภาษีในเขตเทศบาลตำบลบ้านต๋อม จำนวน 694 คน (จากข้อมูลผู้ชำระภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ประจำปี 2553)

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ เทศบาลตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

5. ตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ระดับความรู้ด้านภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านสถานที่และด้านเทคโนโลยี

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความรู้ด้านภาษี ระดับปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความเข้าใจตรงกัน การศึกษาครั้งนี้ได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

ภาษี หมายถึง ภาษีที่เทศบาลตำบลจัดเก็บเอง ประกอบด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย

ภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ภาษีที่เก็บจากอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่ดิน ผู้เสียคือ ผู้มี

กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ราคาที่ใช้ในการคำนวณภาษีคือราคาปานกลางของที่ดิน

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องไปกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น โรงเรือน หมายถึง บ้านเช่า ตึกแถว อาคาร ร้านค้า สำนักงาน บริษัท ธนาคาร โรงแรม โรงภาพยนตร์ โรงพยาบาล โรงเรือน แพลต หอพัก คอนโดมิเนียม สนามมวย สนามม้า คลังสินค้า

ภาษีป้าย หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากป้าย แสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะแสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

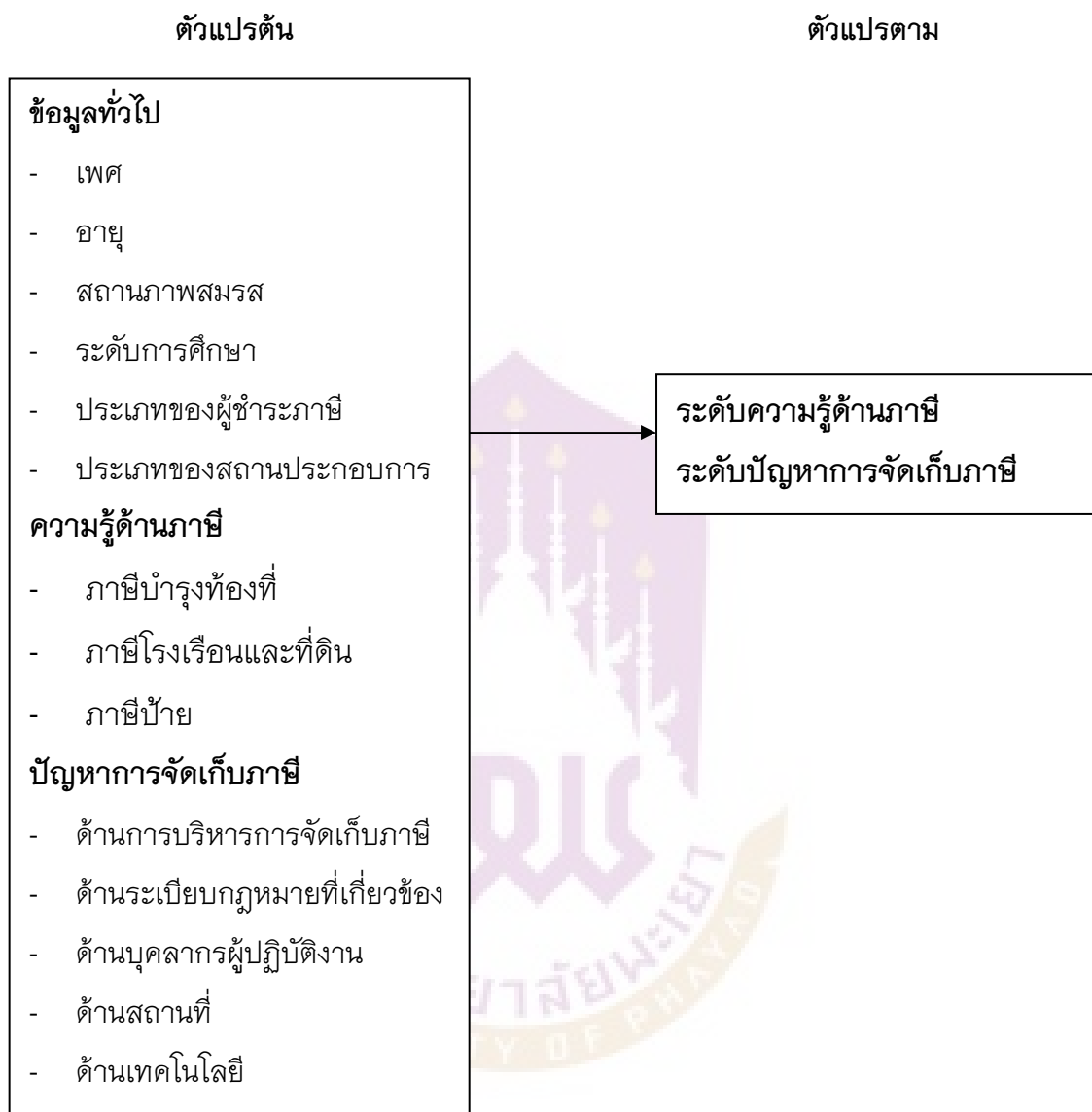
ความรู้ด้านภาษี หมายถึง ประชาชนผู้มีหน้าที่ชำระภาษีมีความรู้ ความเข้าใจภาษีที่เทศบาลจัดเก็บเอง ประกอบด้วย ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย

ปัญหาการจัดเก็บ หมายถึง ปัญหาในการจัดเก็บภาษีด้านกลไกและโครงสร้าง ระบบภาษี ปัญหาด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี ปัญหาด้านประชาชนผู้เสียภาษี และปัญหาด้านการบริหารจัดการเก็บภาษี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงความรู้ ความเข้าใจด้านภาษีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านต่อม
2. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต่อม
3. ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงมาตรการในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการคลังของ เทศบาลตำบลบ้านต่อมต่อไป

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ผู้ศึกษาได้ทำการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (2543) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. รายได้ท้องถิ่น

จากการที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ส่งผลให้การกระจายรายได้ให้ท้องถิ่นมีลักษณะคือ รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้างที่ให้เป็นของท้องถิ่นและรายได้ประเภทใดบ้างที่ยังคงเป็นของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดในรูปแบบของกฎหมายทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง รวมถึงระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ การกำหนดรายได้ให้ท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ เช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ฐานะทางการคลังของรัฐบาล ความพร้อมและศักยภาพของท้องถิ่นในการเรียกเก็บรายได้ รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเมือง

2. โครงสร้างรายได้ท้องถิ่น

เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างหรือที่มาของรายได้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

ภาษีอากร ประกอบด้วย ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่

2.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 ได้กำหนดว่า ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น

ทรัพย์สินที่ต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่ โรงเรือนหรือ สิ่งปลูกสร้าง และที่ดิน ซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างนั้น และในปีที่ผ่านมาได้มีการใช้ประโยชน์ ทรัพย์สินนั้น เช่น ให้เช่า ใช้เป็นที่ทำการค้าขาย ที่ไว้สินค้า ที่ประกอบอุตสาหกรรม ให้ญาติ บิดา มารดา บุตร หรือผู้อื่นอยู่อาศัย หรือใช้ประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้ และไม่เข้าข้อ ยกเว้นตามกฎหมาย

ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่

- 1) พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน
- 2) ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาล หรือสาธารณะ และทรัพย์สิน ของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการของการรถไฟโดยตรง
- 3) ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะ และโรงเรียนสาธารณะ ซึ่งกระทำการ กิจการที่ไม่ใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา
- 4) ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดี่ยว หรือเป็นที่อยู่ ของสงฆ์
- 5) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งปิดไว้ตลอดปี และเจ้าของไม่ได้อยู่อาศัย หรือให้ผู้อื่นอยู่ นอกจากคนเฝ้าในโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน
- 6) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติ ที่ผู้เช่าซื้ออยู่อาศัยเองและ มิได้ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้
- 7) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่เฝ้า รักษา และซึ่งมิได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม

การชำระภาษี

เจ้าของทรัพย์สินต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี (ภ.ร.ด. 2) ณ สำนักงาน ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี

การคำนวณภาษี การประเมินค่ารายปี และอัตราภาษี

ภาษีโรงเรือนและที่ดินคิดจากค่ารายปีของทรัพย์สินในอัตราร้อยละ 12.5 ของ ค่ารายปี

2.2 ภาษีบำรุงท้องที่

ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากเจ้าของที่ดินตามราคาปานกลางที่ดิน และตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ ที่ดิน ที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ที่ดินที่เป็นของบุคคลหรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะบุคคลธรรมดา

หรือนิติบุคคลซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือสิทธิครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ได้แก่ พื้นที่ดิน และพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำด้วยโดยไม่เป็นที่ดินที่เจ้าของที่ดินได้รับการยกเว้นภาษีหรืออยู่ในเกณฑ์ลดหย่อน

ที่ดินที่เจ้าของที่ดินไม่ต้องชำระภาษีบำรุงท้องที่

- 1) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 2) ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐ หรือสาธารณประโยชน์โดยมิได้หาผลประโยชน์
- 3) ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือสาธารณประโยชน์โดยมิได้หาผลประโยชน์
- 4) ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษา หรือการกุศลสาธารณะ
- 5) ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัด ไม่ว่าจะใช้ประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือที่ศาลเจ้าโดยมิได้หาผลประโยชน์
- 6) ที่ดินที่ใช้เป็นสุสาน หรือ ฌาปนสถานสาธารณะโดยมิได้รับประโยชน์ตอบแทน
- 7) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐ หรือใช้เป็นสนามบินของรัฐ
- 8) ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรียนที่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินอยู่แล้ว
- 9) ที่ดินที่ตั้งขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่นในเมืองประเทศไทยมีข้อผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง
- 10) ที่ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของสถานทูตหรือสถานกงสุล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลัก ถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

- 11) ที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้มีหน้าที่ชำระภาษี

ผู้เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคมของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้น

ระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี

ให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการ (ภบท.5) ณ สำนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดิน

อัตราภาษี

- 1) อัตราภาษีบำรุงท้องที่ กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ แบ่งเป็น 34 อัตรา
- 2) ราคาปานกลางที่ดินเกินไร่ละ 30,000 บาท ให้เสียภาษีราคาปานกลางของที่ดิน 30,000 บาท เสียภาษี 70 บาท
- 3) ส่วนที่เกิน 30,000 บาท เสียภาษี 10,000 บาท ต่อ 25 บาท
- 4) ที่ดินที่ประกอบกิจการ ประเภทไม้ล้มลุก เสียกึ่งอัตรา หากประกอบกิจการด้วยตนเองเสียไม่เกินไร่ละ 5 บาท ที่ดินว่างเปล่า เสียเพิ่ม 1 เท่า

2.3 ภาษีป้าย

ป้าย ซึ่งต้องชำระภาษี ตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 หมายถึง ป้าย แสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่น เพื่อหารายได้ หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่น เพื่อหารายได้ไม่ว่าจะแสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียนแกะสลัก หรือจารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น ตามความหมายดังกล่าว ป้ายที่เจ้าของต้องเสียภาษีป้ายจะต้องเป็นที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง

ป้ายที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องชำระภาษี ได้แก่

- 1) ที่ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงมหรสพ และบริเวณของโรงมหรสพนั้น เพื่อโฆษณา มหรสพ
- 2) ป้ายที่แสดงไว้ที่ดินค้า หรือที่สิ่งทอหุ้มหรือบรรจุสินค้า
- 3) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว
- 4) ป้ายที่แสดงไว้ที่คนหรือสัตว์
- 5) ป้ายที่แสดงไว้ในอาคารที่ใช้ประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่น หรือภายในอาคาร ซึ่งเป็นที่รโหฐาน ทั้งนี้เพื่อหารายได้ แต่ละป้ายมีพื้นที่ไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวง (กฎกระทรวง ฉบับที่ 8, 2542) กำหนดว่า ต้องเป็นป้ายที่มีพื้นที่ไม่เกิน 3 ตารางเมตร แต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์
- 6) ป้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- 7) ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ
- 8) ป้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

9) บ้ายของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาที่แสดงไว้ ณ อาคารหรือบริเวณของโรงเรียนเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น

10) บ้ายของผู้ประกอบการการเกษตร ซึ่งถ้าผลผลิตอันเกิดจากการเกษตรของตน

11) บ้ายของวัด หรือผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่ศาสนา หรือการกุศลสาธารณะโดยเฉพาะ

12) บ้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ

13) บ้ายที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ออกตามความใน พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. 2510 กำหนดป้ายที่ได้รับการเว้นภาษี คือ

13.1 บ้ายที่แสดงหรือติดตั้งไว้ที่รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถบดถนน หรือรถแทรกเตอร์

13.2 บ้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ล้อเลื่อน

13.3 บ้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ยานพาหนะนอกเหนือจาก (13.1) และ (13.2) โดยมีพื้นที่ไม่เกินห้าร้อยตารางเซนติเมตร

ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีป้าย ได้แก่

1) เจ้าของป้าย

2) ในกรณีที่ไม่มีผู้อื่นยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจหาตัวเจ้าของป้ายได้ ให้ถือว่าผู้ครอบครองป้ายนั้นเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ถ้าไม่อาจหาตัวผู้ครอบครองป้ายนั้นได้ ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินที่ป้ายนั้นติดตั้งหรือแสดงอยู่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายตามลำดับ

ระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีป้าย

1) เจ้าของป้ายที่มีหน้าที่ชำระภาษีป้ายต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภ.ป.1) ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

2) ในกรณีที่ติดตั้งหรือแสดงป้ายภายหลังเดือนมีนาคม หรือติดตั้งหรือแสดงป้ายใหม่แทนป้ายเดิม หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขอันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายเพิ่ม ให้เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภายใน 15 วัน นับแต่วันติดตั้งหรือแสดงป้าย หรือนับแต่วันที่เปลี่ยนแปลงแก้ไข

อัตราภาษีป้าย

1) ป้ายอักษรไทยล้วน อัตรา 3 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
 2) ป้ายที่มีอักษรไทยปนอักษรต่างประเทศ และหรือปนกับภาพหรือเครื่องหมายอื่นให้คิดอัตรา 20 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร

3) ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย หรือป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วน หรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศให้คิด 40 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร ป้ายใดเมื่อคำนวณแล้วเป็นค่าภาษีต้องเสียต่ำกว่า 200 บาท ให้เสีย 200 บาท ป้ายไม่ว่าจะมีรูปร่างหรือลักษณะอย่างไรให้คำนวณพื้นที่ป้าย ดังนี้

3.1 ป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ให้เอาส่วนที่กว้างที่สุด คูณด้วยส่วนยาวที่สุดของขอบป้ายเป็นตารางเซนติเมตร

3.2 ป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้ถือว่า ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตสำหรับกำหนดส่วนกว้างที่สุดและยาวที่สุดแล้วคำนวณตาม (3.1)

แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร

ความหมายของภาษี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้ให้ความหมายของภาษี

นัยหนึ่ง ภาษีอากร หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากประชาชนและนำมาใช้ประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวม โดยมีได้ให้ประโยชน์ตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี

ตามคำนิยามนี้มีสาระสำคัญที่ควรกล่าวถึงอยู่ 4 ประการ คือ

“ภาษีอากร” เป็นสิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บในที่นี้เน้นคำว่า “สิ่ง” หมายความว่า การเก็บภาษีอากรนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นในรูปเงินตราเสมอไป อาจเป็นในรูปสิ่งของหรือบริการก็ได้ เช่น ในสมัยโบราณมีการเก็บภาษีในรูปของผลผลิตที่ผลิตได้ หรือการเกณฑ์แรงงาน เป็นต้น

“บังคับจัดเก็บ” หมายความว่า ภาษีอากรจะต้องมีลักษณะบังคับ กล่าวคือ ไม่ใช่สิ่งที่ประชาชนผู้เสียภาษีจะเลือกได้ การเสียภาษีเป็นหน้าที่ และเป็นเรื่องที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บเอาไม่ว่าผู้เสียจะสมัครใจหรือไม่

“ไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวม” หมายความว่า ภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บไปนั้นมุ่งที่จะเอาไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยส่วนรวม ไม่ใช่เพื่อผู้ใดผู้หนึ่งโดยเฉพาะ

“มิได้ให้ประโยชน์ตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี” หมายความว่า การเก็บภาษีนั้นมิได้ให้ประโยชน์ตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี ผู้เสียภาษีอาจได้รับประโยชน์ทางอ้อม หรือประโยชน์อาจเกิดขึ้นโดยตรงโดยมิได้ตั้งใจ นอกจากนั้นแล้วขนาดของประโยชน์ที่ได้รับก็ไม่จำเป็นต้อง

เท่าเทียมกับจำนวนภาษีที่เสีย

นัยที่สอง ภาษีอากร หมายถึง รายได้หรือทรัพย์สินที่ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาลและไม่ก่อให้เกิดภาระในการชำระคืนของรัฐบาล

คำนิยามตามนัยที่สองมีประเด็นที่พึงพิจารณา 4 ประเด็น คือ

1. ภาษี หมายถึง รายได้หรือทรัพย์สิน หมายความว่า อาจเป็นในรูปแบบเงินตราหรือในรูปแบบสินค้าและบริการก็ได้

2. ภาษี หมายถึง รายได้หรือทรัพย์สิน “ที่ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาล” หมายความว่า การเก็บภาษีเป็นการเคลื่อนย้ายรายได้หรือทรัพย์สินจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาลในที่นี้พึงเข้าใจว่าการเก็บภาษีมิได้เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในสังคม การเก็บภาษีเป็นเพียงการเคลื่อนย้ายรายได้หรือทรัพย์สินจากความครอบครองของเอกชนไปสู่ความครอบครองของรัฐบาลเท่านั้น กล่าวคือ ในการเก็บภาษีนั้น สังคมมิได้มีสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น รายได้ของสังคมจึงมิได้เพิ่มขึ้น แม้รัฐบาลจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเก็บภาษี แต่เอกชนก็มีรายได้ลดลงเท่ากับรายได้ที่รัฐบาลเพิ่มขึ้น ดังนั้น สังคมทั้งสังคมจึงมิได้มีรายได้หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจากการเก็บภาษี ภาษีจึงเป็นเงินโอน (Transfer Payment) ไม่ใช่รายได้ (Income) ของสังคม และการเก็บภาษีก็คือ การโอนอำนาจขึ้นหรือทรัพย์สินจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาล โดยที่ในการโอนนั้นมิได้ก่อให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นในสังคม

3. การโอนรายได้จากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาลนั้น ไม่ก่อให้เกิดภาระในการชำระคืนแก่ภาครัฐบาล หมายความว่าไม่ใช่การกู้ยืมเอง กล่าวคือ การกู้ยืมนั้นเป็นการเคลื่อนย้ายรายได้หรือทรัพย์สินจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาลเหมือนกัน แต่ก็ก่อให้เกิดภาระที่รัฐบาลจะต้องเคลื่อนย้ายรายได้หรือทรัพย์สินกลับคืนสู่ภาคเอกชนเมื่อตอนรัฐบาลชำระเงินคืนให้เอกชน แต่การเก็บภาษีนั้น รัฐบาลไม่มีข้อผูกพันในการชำระคืน

4. ปัญหาว่า การที่รัฐบาลประกอบกิจการที่ได้กำไรจะเป็นภาษีหรือไม่ เพราะตัวรัฐบาลเองมิได้จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งค้าหรือหากำไร แต่การได้กำไรของรัฐบาลในส่วนของเกินกว่าต้นทุนหรือผลตอบแทนต่อปัจจัยการผลิตก็เท่ากับว่ารัฐบาลได้โอนรายได้หรือทรัพย์สินจากภาคเอกชนสู่ภาครัฐบาล การโอนรายได้นี้ถือเป็นภาษีอย่างหนึ่ง ตัวอย่างเช่น กิจการโรงงานยาสูบ หรือ กองสลากกินแบ่งของรัฐบาล รัฐบาลได้กำไรจากกิจการทั้งสอง กำไรนี้ถือได้ว่าเป็นภาษีรูปหนึ่ง สิ่งที่น่าคิดต่อไปก็คือว่า หากรัฐบาลดำเนินการขาดทุน เช่น กิจการของขนส่งมวลชนจะถือเป็นอะไร ถ้าหากรัฐบาลได้นำเอาเงินภาษีมาช่วยเหลือกิจการขนส่งมวลชนก็ถือได้ว่าเป็นภาษีในเชิงลบ (Negative Income Tax) คือ เป็นการคืนรายได้หรือเคลื่อนย้ายรายได้จากภาครัฐไปสู่ภาคเอกชน หรือเป็นการอุดหนุน (Subsidy) นั้นเอง

หลักการจัดเก็บภาษี

อดัม สมิท (อ้างอิงใน อเนก เขียวถาวร, 2529, หน้า 4) ได้ให้ลักษณะของภาษีอากรที่ดี ซึ่งในการจัดเก็บภาษีอากรนั้น รัฐต้องคำนึงถึงลักษณะของภาษีอากรที่จะมีความเป็นธรรมเหมาะสมและก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งฝ่ายรัฐบาลในการจัดเก็บ และฝ่ายผู้เสียภาษีอากรให้มากที่สุด ดังนั้นการวางหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีไว้เป็นแนวทางลักษณะของภาษีอากรที่ดีจะต้องประกอบด้วย

1. หลักความยุติธรรมหรือหลักความเป็นธรรม (Equity) ซึ่งสามารถแสดงออกให้เห็น โดยการที่รัฐได้แบ่งภาระภาษีให้กับประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีอย่างเป็นธรรม หลักการดังกล่าวเป็นหัวใจของระบบภาษีอากรที่ดี ถ้าหากระบบภาษีอากรมีความเป็นยุติธรรมหรือเป็นธรรมแล้วก็จะนำไปสู่ความยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจของผู้เสียภาษี (Voluntary Compliance) ซึ่งอดัม สมิท (Adam Smith) ได้สนับสนุนให้ใช้อัตราภาษีแบบคงที่ เป็นเครื่องกำหนดความสามารถและไม่สนับสนุนให้มีการยกเว้นหรือให้สิทธิพิเศษแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการเปิดโอกาสให้บุคคลทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเลือกประกอบอาชีพได้โดยเสรี จากหลักความยุติธรรมดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนสิทธิเศรษฐกิจเสรีนิยมอย่างหนึ่ง โดยให้มีการแทรกแซงของรัฐบาลน้อยที่สุด

2. หลักความแน่นอน (Certainty) คือจะต้องมีการกำหนดภาระภาษีให้ประชาชนทราบล่วงหน้าว่าจะต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเท่าใด จะต้องเสียเมื่อใด และจะต้องเสียด้วยวิธีใด หรือภาษีอากรที่เรียกเก็บนั้นต้องมีความชัดเจนในแง่ของบุคคลผู้ที่ต้องเสียภาษี อัตราภาษี กำหนดเวลาในการเสียภาษีและในเงื่อนไขอื่น ๆ ด้วย

3. หลักความเป็นกลาง (Neutrality) หมายถึง ระบบภาษีอากรที่มีโครงสร้างเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุดไม่เปลี่ยนแปลง หรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภคหรือการออม การแข่งขันผลิตสินค้าและบริการของผู้ผลิต ตลอดจนการทำงานของกลไกตลาด ทั้งนี้เพื่อให้กลไกตลาดสามารถทำหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. หลักอำนาจรายได้ (Productivity) หมายถึง ภาษีอากรที่ดีจะต้องเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้สูงให้กับรัฐบาล จึงควรประกอบด้วยภาษีอากร น้อยประเภท แต่ภาษีอากรแต่ละประเภทต้องสามารถทำรายได้ให้กับรัฐบาลสูงในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจทุกรูปแบบโดยมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ

4.1 จะต้องเป็นภาษีอากรที่มีฐานกว้าง กล่าวคือ จะต้องครอบคลุมจำนวน ผู้เสียภาษีอากรจำนวนมาก และขณะเดียวกันฐานภาษีที่ใช้เรียกเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีอากรแต่ละรายจะต้องมีขนาดใหญ่ด้วย ภาษีอากรที่มีฐานกว้างเช่นนี้ จะทำรายได้ให้กับประเทศได้สูงโดยไม่

จำเป็นต้องใช้อัตราภาษีที่สูงเท่าใดนัก

4.2 อัตราภาษีที่ใช้หากเป็นอัตราภาษีลักษณะก้าวหน้า เมื่อฐานภาษีขนาดใหญ่ขึ้น จะทำให้รัฐบาลได้รับรายได้ภาษีอากรมากขึ้นในสัดส่วนที่สูงกว่าการขยายตัวของฐานภาษีปัจจุบัน ภาษีที่น่าจะอำนวยความสะดวกให้กับรัฐบาลไทยได้มาก แต่ยังไม่มีการบังคับใช้คือ ภาษีมรดก ซึ่งเป็นภาษีที่มีฐานกว้างและเป็นภาษีที่จะสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลได้อย่างสม่ำเสมอและตลอดไป

5. หลักความยืดหยุ่น (Flexibly) หมายถึง ภาษีอากรที่ดีควรจะเป็นเครื่องมือในการช่วยบรรลូវัตถุประสงค์ในการรักษาเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจด้วย คือ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดีและเหมาะสม ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นโครงสร้างที่มีอัตราภาษีแบบก้าวหน้า

6. หลักประสิทธิภาพในการบริหาร (Administrative Efficiency) หมายถึง ภาษีอากรที่ดีต้องทำให้รัฐสามารถบริหารการจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Collection Cost) น้อยที่สุด ซึ่งค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บนั้นนับว่าเป็นความสูญเปล่าในทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะการจัดเก็บภาษีเป็นเพียงการโอนทรัพยากรจากภาคเอกชนมาสู่ภาครัฐบาล โดยมิได้ก่อให้เกิดรายได้หรือผลผลิตของประเทศแต่อย่างใด

หลักการทั้งหมดนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ต่อมาหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีได้มีวิวัฒนาการขึ้นตามลำดับ

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม (2540) ได้สรุปหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีมี 7 ประการ ดังนี้

1. หลักของความแน่นอน (Certainty) การจัดเก็บภาษีอากรจะต้องมีความแน่นอนและชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของฐานภาษี อัตราภาษี กำหนดเวลาและวิธีการจัดเก็บภาษี ช่วยให้สามารถบริหารการจัดเก็บภาษีอากรได้ง่ายขึ้นและความแน่นอนในเรื่องฐานภาษียังเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดช่องทางที่เจ้าหน้าที่จะร่วมมือกับผู้เสียภาษีทำการทุจริตได้โดยง่าย

2. หลักของการประหยัด (Low Compliance and Collection Costs) จึงควรจัดเก็บภาษีโดยทำให้รายได้ภาษีที่รัฐจะได้รับกับภาระภาษีที่ประชาชนชำระให้แก่รัฐ หักด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี สำหรับภาระภาษีทั้งหมดของประชาชนคือ จำนวนภาษีอากรที่ประชาชนชำระให้แก่รัฐรวมถึงภาระข้อยุ่งยากต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการที่ต้องเสียภาษี (Compliance Costs) เช่น เวลา ค่าใช้จ่าย และความยุ่งยากต่าง ๆ ดังนั้น การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีคือการจัดเก็บโดยที่รัฐเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด และประชาชนมีภาระข้อยุ่งยากต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเสียภาษีอากรน้อยที่สุด

3. หลักของการเสมอภาค (Equity) การจัดเก็บภาษีที่ดีต้องก่อให้เกิดความยุติธรรม หรือความเสมอภาคแก่ผู้เสียภาษีทุกคน โดยเป็นความยุติธรรมทั้งในส่วนของหลักเกณฑ์ของ ภาษีอากร และความยุติธรรมในการปฏิบัติการจัดเก็บของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อผู้เสียภาษี

4. หลักของการยอมรับ (Acceptability) การที่ผู้เสียภาษียอมรับในการจัดเก็บภาษีอากร ย่อมทำให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะให้ความร่วมมือในการเสียภาษี ทำให้รัฐสามารถบริหารจัดการเก็บ ภาษีอากรได้ง่ายขึ้น ซึ่งการที่ผู้เสียภาษีจะให้การยอมรับมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความ ยุติธรรมในการจัดเก็บภาษีและผลประโยชน์ที่ผู้เสียภาษีจะได้รับกลับคืนจากการเสียภาษี

5. หลักของการเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (Enforcedability) คือต้องเป็นภาษีอากรที่มีเหตุผล ในทางทฤษฎี และสามารถทำการบริหารการจัดเก็บอย่างได้ผลในทางปฏิบัติ

6. หลักของการทำรายได้ (Productivity) คือภาษีที่สามารถทำรายได้ให้แก่รัฐเป็นอย่างดี กล่าวคือ เป็นภาษีที่มีฐานภาษีใหญ่และฐานภาษีขยายตัวได้รวดเร็วตาม ความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ ทำให้รัฐได้รับรายได้จากภาษีอากรนั้นมากโดยไม่ต้องเพิ่มอัตราภาษี

7. หลักของความยืดหยุ่น (Flexibility) ภาษีที่ดีควรจะเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นสามารถ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทาง เศรษฐกิจของผู้เสียภาษีได้ง่าย

Richard Musgrave นักเศรษฐศาสตร์การคลังให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของโครงสร้าง ภาษีอากรที่ดีไว้ 7 ประการ คือ

1. รายได้ที่จัดเก็บได้ต้องมากพอ
2. มีความเท่าเทียมในการกระจายภาระภาษีทุกคนมีหน้าที่เสียภาษีอย่างเท่าเทียมกัน
3. ไม่ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบต่อผู้ถูกเก็บภาษี และปัญหาผู้รับภาระภาษีคน สุกท้าย
4. ภาษีที่ดีต้องไม่กระทบต่อการตัดสินใจในทางเศรษฐกิจในเชิงที่ก่อให้เกิดภาระ ส่วนเกิน และถ้าจำเป็นต้องมีภาระส่วนเกินก็ต้องมีน้อยที่สุด

ภาระส่วนเกิน หมายถึง ภาระความยุ่งยาก หรือการเสียผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากจำนวนเงินที่ตนได้เสียภาษีให้แก่รัฐบาล ภาระส่วนเกินที่เกิดขึ้นไม่มีใครได้รับ ผลประโยชน์ แต่มีลักษณะเป็นสิ่งที่สูญเปล่าที่เกิดขึ้นแก่สังคมอันเนื่องมาจากการเก็บภาษีนั่น

5. โครงสร้างภาษีต้องเอื้อประโยชน์ต่อนโยบายการคลังในด้านการรักษาเสถียรภาพ และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

6. ระบบภาษีที่ดีต้องมีความเป็นธรรม ชัดเจน ไม่กำกวมในการบริหาร และผู้เสียภาษี เข้าใจได้ง่าย

7. มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บน้อยที่สุด ในขณะที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเก็บภาษีได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลายประการ วัตถุประสงค์หลักคือ การหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ และการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจต่าง ๆ วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรมีดังนี้

1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ กิจการส่วนใหญ่ของรัฐเป็นกิจการเพื่อส่วนรวม เช่น ความมั่นคง ความปลอดภัย การศึกษา กิจการสาธารณสุขต่าง ๆ เป็นต้น

2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ รัฐบาลสามารถใช้ระบบภาษีอากรควบคุมการบริโภค การผลิต หรือวิธีการดำเนินการทางธุรกิจบางชนิด มิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนรวมได้ เช่น ไม่ต้องให้ประชาชนบริโภคสุรา บุหรี่ หรือสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ก็เก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ในอัตราสูง ๆ หรือไม่เก็บภาษีอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง หรือเก็บภาษีสินค้าที่มีความจำเป็นในอัตราต่ำ

3. เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม นอกจากรัฐบาลจะใช้มาตรการด้านรายจ่าย เช่น การอุดหนุน การโอนเงินต่าง ๆ การสร้างงานในชนบท ฯลฯ การจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระจายรายได้ด้วย เช่น ใช้วิธีอัตราภาษีก้าวหน้า ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง ๆ เป็นต้น

4. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งด้านราคาสินค้าและการจ้างงานเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น การป้องกันภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลก็เพิ่มภาษีต่าง ๆ ให้สูงขึ้นเพื่อลดการใช้จ่าย ในยามเศรษฐกิจตกต่ำว่างงาน รัฐบาลอาจลดภาษีต่าง ๆ ลงเพื่อกระตุ้นให้มีการบริโภคและการลงทุนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การจ้างงานมากขึ้น

ลักษณะการเก็บภาษีอากรที่ดี

รัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับมักบัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ ในการบัญญัติกฎหมายภาษีอากรที่ดีนั้น มีหลักบางประการที่ควรคำนึงเพื่อให้ประชาชนมีความสนใจในการเสียภาษีอากร และให้กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความเป็นธรรม ประชาชนควรมีหน้าที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล โดยพิจารณาถึงความสามารถในการเสียภาษีอากรของประชาชนแต่ละคน ประกอบกับการพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนแต่ละคนได้รับเนื่องจากการดูแลคุ้มครองของรัฐบาล

2. ความแน่นอนและชัดเจน ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้โดยง่าย และเป็น การป้องกันมิให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

3. มีความสะดวก วิธีการและกำหนดเวลาในการเสียภาษีอากร ควรต้องคำนึงถึง ความสะดวกของผู้เสียภาษีอากร

4. ประสิทธิภาพ ประหยัดรายจ่ายทั้งของผู้จัดเก็บ และผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ทำให้ จัดเก็บภาษีอากรได้มากโดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด

5. มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ พยายามไม่ให้เกิดการเก็บภาษีอากรมีผลกระทบต่อ การทำงานของกลไกตลาด หรือมีผลกระทบน้อยที่สุด

ประเภทภาษีอากร

1. แบ่งประเภทตามระบบภาษี โดยถือเอาความสามารถในการผลักภาระภาษีเป็น หลัก ภาษีอากรประเภทผลักภาระภาษีได้ยากถือว่าเป็นภาษีทางตรง ส่วนภาษีอากรประเภท ผลักภาระภาษีได้โดยง่ายถือว่าเป็นภาษีทางอ้อม

1.1 ประเภทภาษีทางตรง ได้แก่ ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีเงินได้ของบุคคล ธรรมดา ภาษีเงินได้ของนิติบุคคล

1.2 ประเภทภาษีทางอ้อม ได้แก่ ภาษีจากการบริโภค การผลิต การจำหน่าย ภาษี การค้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร

2. แบ่งประเภทตามฐานภาษี อาจแยกออกได้ 3 ประเภท

2.1 ภาษีเก็บจากทรัพย์สิน ได้แก่ ภาษีที่ดิน ภาษีมรดก ภาษีการให้ค่าประเมิน พิเศษ

2.2 ภาษีเก็บจากเงินได้ ได้แก่ ภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล ธรรมดา และนิติบุคคลเก็บจากเงินเดือน ค่าจ้าง กำไร

2.3 ภาษีเก็บจากการบริโภค ได้แก่ ภาษียาสูบ ภาษีการค้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร

3. แบ่งประเภทภาษีตามชื่อของสิ่งของที่นำมาประเมินภาษี เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีมรดก ภาษีน้ำมัน ภาษียางรถยนต์

4. แบ่งประเภทภาษี ตามหน่วยราชการที่บริหารงานจัดเก็บ เป็นต้นว่าในประเทศไทย แบ่งประเภทเป็น

4.1 ภาษีที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากร ได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีการค้า

4.2 ภาษีที่จัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต ได้แก่ ภาษีสรรพสามิต บุหรี่ เครื่องดื่ม

4.3 ภาษีที่จัดเก็บโดยกรมศุลกากร ได้แก่ ภาษีจากสินค้าขาเข้า และภาษีจาก

สินค้าขาออก แบ่งประเภทภาษีตามอัตราที่จัดเก็บ เป็นต้นว่าแบ่งภาษีอากรประเภทสินค้าฟุ่มเฟือย

5. ประเภทสินค้าจำเป็น ประเภทเงินได้แบ่งเป็น Earned Income และ Unearned Income ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

ในความหมายของการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพนั้น โดยคำนิยามของคำว่า “ประสิทธิภาพ” ซึ่งเป็นคำสามัญที่นิยมใช้ในความหมายของลักษณะ “ทำงานดี” การทำงานมีประสิทธิภาพก็คือ การทำงานดี แต่ความหมายในทางเศรษฐศาสตร์แล้ว “ประสิทธิภาพ” หมายถึง การสามารถบรรลุเป้าหมายให้ได้มากที่สุด เมื่อกำหนดระดับค่าใช้จ่ายมาให้แล้ว หรือสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรก็คือ การจัดเก็บภาษีให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง การจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพย่อมจะมีผลทางด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้ระบบภาษีมีความเป็นธรรม รัฐมีรายได้มากขึ้น เป็นการลดภาระด้านการขาดทุน และการได้เงินมาพัฒนาหรือใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ดังนั้นการที่จะถือว่าการจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีเครื่องชี้วัด (Indicator) หรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้น อย่างไรก็ตาม บรรดานักเศรษฐศาสตร์ หรือบรรดาผู้ที่อยู่ในแวดวงภาษียังไม่สามารถตกลงกันได้ว่าเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพนั้นควรจะเป็นอย่างไร มีความหมายแค่ไหน ใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด แต่เครื่องชี้วัดที่พอจะเป็นที่ยอมรับกันในขณะนี้ และนิยมใช้หรือกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรนั้นมี 3 วิธี ดังนี้

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of Collection) อุดม สมิต ถือหลักว่าการจัดเก็บภาษีที่ดีควรถือหลักประหยัดโดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ ไม่ใช่เก็บภาษีได้มากแต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีก็มากด้วย เช่นนี้ อาจทำให้เงินรายได้ภาษีอากรเหลือน้อยลง

2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ (Actual Yields VS Potential Yields) ตามวิธีนี้ คำนวณว่าในการเก็บภาษีแต่ละประเภท ถ้าจะจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าใด แล้วเปรียบเทียบกับรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้น ๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ จะทำให้รู้ว่าการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3. วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) วิธีนี้จะยึดหลักว่าภาษีอากรที่ดี มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ่มชัด สะดวกแก่ผู้เสียภาษีที่จะปฏิบัติตาม

ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

การบริหารจัดเก็บภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้รายได้ภาษีอากรเต็มเม็ดเต็มหน่วย และลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยลง ดังนั้น ควรพิจารณาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความมีประสิทธิภาพว่า ประกอบด้วยอะไรบ้าง การจัดเก็บภาษีอากรจะมีความมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นเครื่องกำหนดประสิทธิภาพ 6 ประการ ดังนี้

1. ความสำนึกในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีของผู้เสียภาษี
2. ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร ต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี
3. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากรต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และให้บริการแก่ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี
4. บรรยากาศที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร สร้างบรรยากาศให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น โดยผู้นำหรือผู้บริหารองค์กร สมาชิกองค์กร ผู้นำทางด้านธุรกิจจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสียภาษีทั่วไป พยายามมิให้มีการหลบเลี่ยงภาษี (Tax Evasion) เพราะการหลบเลี่ยงภาษีเป็นช่องทางของความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี
5. โครงสร้างภาษีอากร ถือว่ามีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นสิ่งเอื้ออำนวยในแง่ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษีและก่อให้เกิดความเป็นธรรม เมื่อภาษีอากรมีโครงสร้างที่ดี โดยเฉพาะการลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บ หรือที่เรียกว่าการระเหยภาษี หักถมทวี (Cascading Effect) อันจะมีผลให้ภาวะภาษีเหมาะสมอยู่ในวิสัยที่ผู้เสียภาษีรับได้
6. ฐานข้อมูล ข้อมูลผู้เสียภาษีต้องจัดระบบที่เป็นปัจจุบันตลอดเวลา เนื่องจากข้อมูลผู้เสียภาษีจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอด ดังนั้นเจ้าพนักงานผู้จัดเก็บต้องปรับปรุง หมั่นสำรวจตรวจตราตลอด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พจนานัตถ์ วิชัยยา (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่งมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้สูง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการชำระภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลกระทบ

ต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคือ ปัจจัยด้านอาชีพของผู้เสียภาษีต่อปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรสและความพึงพอใจในการเสียภาษีของผู้เสียภาษี ไม่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประชาชนที่มีหน้าที่เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำ และพบว่าระดับความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำนึกในหน้าที่เสียภาษี และประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่เสียภาษีในระดับดีมาก และปัจจัยด้านอาชีพรายได้ต่อเดือน และความพึงพอใจในการเสียภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลกระทบต่อความสำนึกในหน้าที่เสียภาษีแต่ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัญหาอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบลประสบมากคือ ปัญหาการไม่สามารถติดต่อประชาชนผู้เสียภาษีตามที่อยู่ได้ ประชาชนมาชำระภาษีไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด และมักต่อรองภาษีที่ต้องชำระแก่องค์การบริหารส่วนตำบล จึงควรแก้ไขด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนชำระภาษีตรงเวลาให้มากยิ่งขึ้น

แหวดาว ศรีคำสุข (2546) ได้ศึกษาถึงปัญหาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เจ้าหน้าที่มีปัญหามากเรื่องผู้เสียภาษีไม่เข้าใจในกฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวนเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีมีไม่เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่สามารถให้คำแนะนำให้ความรู้แก่ผู้เสียภาษีได้ดี เจ้าหน้าที่ปฏิบัติได้รับทราบข้อมูลกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีในเรื่องใหม่ ๆ ล่าช้า มีปัญหาในระดับน้อย ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สิน (ภ.ร.ด.2) แต่ไม่ยอมชำระภาษี มีการแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบ่อย และมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด เรื่องผู้เสียภาษีประสบปัญหาการให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษี

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เจ้าหน้าที่พบปัญหามากในเรื่อง การสำรวจที่ดินเพื่อเสียภาษีมีความยุ่งยาก ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎระเบียบ ข้อกฎหมายของพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษี การเร่งรัดจัดเก็บภาษีผู้ค้างชำระมีความยุ่งยาก มีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านภาษีมีไม่เพียงพอ และผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแจ้งการประเมินล่าช้า และมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด เรื่องผู้เสียภาษีประสบปัญหาจากการให้บริการและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษี

ปัญหาการจัดเก็บภาษีป้าย เจ้าหน้าที่พบปัญหาน้อยในเรื่อง ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจ กฎหมายข้อบังคับของพระราชบัญญัติภาษีป้าย องค์การบริหารส่วนตำบล ชาวผู้เสียภาษี ทางด้านภาษีที่ให้คำแนะนำแก่ผู้เสียภาษี ปัญหาเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่เพียงพอ ความไม่เข้าใจ ในกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี และผู้เสียภาษีได้รับ หนังสือแจ้งประเมินล่าช้า และมีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในเรื่อง ผู้เสียภาษีประสบปัญหาจากการให้บริการและการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการเสียภาษี

ธิวาลัย นาวิ (2546) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของ สำนักงานเขตปทุมวัน ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาสำคัญในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานเขตปทุมวันในด้านบุคลากร ได้แก่ การขาดบุคลากรที่ชำนาญการทางด้าน กฎหมาย ขาดการอบรมก่อนการปฏิบัติงาน บุคลากรบางส่วนยังไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขาดความขยันขันแข็งในการทำงาน ขาดความสำนึกและความกระตือรือร้นในการทำงาน ในด้านงบประมาณ ได้แก่ การรับจัดสรรงบประมาณมาน้อย ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การที่ขั้นตอนในการวางแผนค่อนข้างยาว ทำให้ผู้ปฏิบัติมีเวลาทำงานน้อย ปัญหาในการชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินของประชาชน ในส่วนของปัญหาในขั้นตอนก่อนการชำระภาษี ได้แก่ ข้อมูลการชำระภาษีไม่ได้มีการจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้เสียภาษีต้องกรอกแบบฟอร์มซ้ำเมื่อมายื่นชำระภาษี ซึ่งจะเกิดความล่าช้า และผิดพลาดได้ในกรณีที่มีข้อมูลจำนวนมาก แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการชำระภาษีในการชำระภาษีให้กับประชาชนควรดำเนินการให้ข่าวสารข้อมูล โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงรายละเอียดที่สำคัญของภาษีโรงเรือนและที่ดิน ทำความเข้าใจกับประชาชนผู้เสียภาษีว่า ภาษีที่เสียไปจะย้อนกลับคืนมาที่เขาในรูปแบบใดบ้าง ลดอัตราภาษีให้สำหรับผู้ชำระภาษีที่ยื่นชำระภาษีตรงตามกำหนดเวลาและต่อเนื่อง การเพิ่มอัตราภาษีในกรณีที่มายื่นชำระภาษีช้ากว่ากำหนด รวมทั้งการดำเนินมาตรการทางด้านกฎหมาย

ณัฐชา เชื้อทอง (2547) ทำการศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลห้วยข้าวกล้า อำเภोजุน จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีประชาชน แม้จะมีป้ายบอกขั้นตอนการชำระภาษีอย่างชัดเจน แต่สถานที่ก็ยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร เพราะคับแคบและไม่มีพื้นที่ให้ประชาชนนั่งรอบริเวณจุดชำระภาษี รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์

2. การกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลมีความเหมาะสมดี และหลัก

ปฏิบัติในการลดหย่อนภาษีมีแนวทางปฏิบัติกำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่การออกพื้นที่สำรวจ ข้อมูลในการจัดเก็บภาษีและการบริการประชาชน ยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ และการประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกในการเสียภาษีในระดับชุมชนยังไม่เพียงพอ รวมถึงการบังคับใช้ ระเบียบ กฎหมายและข้อบังคับยังไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร

3. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการชำระภาษีน้อยมาก เพราะทางส่วนกลางก็ได้มีกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ กำหนดมาให้อย่างชัดเจน ประกอบกับ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีขาดจิตสำนึกและความเข้าใจในเรื่องการเสียภาษีโดยปัญหาที่พบบ่อย คือ การประเมินภาษีมีความซ้ำซ้อนและประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการชำระภาษี เจ้าหน้าที่รัฐที่รับชำระภาษีไม่มีอำนาจแท้จริงในการบังคับใช้กฎหมาย และไม่มีกำหนด บทลงโทษ แก่ประชาชนที่ครอบคลุมและชัดเจน ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานที่พบบ่อยคือ ข้อมูล พื้นฐานในการจัดเก็บภาษีปัจจุบัน ไม่มีความสมบูรณ์ และฝ่ายการเมืองเข้ามาก้าวร้าวงาน ที่ข้าราชการประจำ จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ให้บริการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี และงบประมาณ ในการสนับสนุนดำเนินงานจัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

4. ประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหา ที่เกี่ยวข้องกับชำระภาษีได้เป็นอย่างดี มีทีมงานรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ให้การต้อนรับประชาชน ผู้มาเสียภาษีเป็นอย่างดี และไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการอื่นเพิ่มเติมโดยการบริการเป็นไป ตามลำดับก่อน-หลังอย่างยุติธรรม รวมถึงเทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ และเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเสียภาษีเกี่ยวกับภาษีแต่ละประเภทอย่าง ชัดเจน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจและเต็มใจในการจ่ายภาษี โดยเห็นว่าผู้ที่มีรายได้มี หน้าที่ในการเสียภาษี และภาษีที่เทศบาลจัดเก็บจะนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่น และการจัดเก็บภาษี บำรุงท้องถิ่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์ในปัจจุบัน มีความเหมาะสมอยู่แล้วจึงไม่ควรที่จะเก็บภาษีและอากรดังกล่าวในอัตราที่เพิ่มขึ้น

5. ความเข้าใจและความเต็มใจในการจ่ายภาษีของประชาชนมีผลต่อการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีผู้ศึกษา ในเรื่องภาษีหรือการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่พบในการจัดเก็บรายได้ ซึ่งพบว่าการกำหนดรายได้ให้ท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ฐานะทางการคลังของรัฐบาล ความพร้อมและ ศักยภาพของท้องถิ่นในการเรียกเก็บรายได้ รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเมือง ปัญหาอุปสรรค ในการจัดเก็บภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบมากคือ ปัญหาการไม่สามารถติดต่อ

ประชาชนผู้เสียภาษีตามที่อยู่ได้ ประชาชนมาชำระภาษีไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด และมักต่อรองภาษีที่ต้องชำระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรแก้ไขด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนชำระภาษีตรงเวลาให้มากยิ่งขึ้น การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินของเทศบาลตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับที่ใหญ่กว่าองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่งในยุคของการกระจายอำนาจที่กำลังแบ่งบานในสังคมไทยและตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่จะให้มีการยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นเทศบาลตำบลให้ครบทุกตำบล ปี พ.ศ. 2553 เพื่อจะทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและมีมาตรการในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการคลังของเทศบาลตำบล

ดังนั้นการศึกษาและงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อมที่จะได้ศึกษาวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาล ตำบลบ้านต๋อมโดยมีวิธีการศึกษาเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนผู้เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลบ้านต๋อม จำนวน 694 คน (ข้อมูลจากผู้เสียภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อมประจำปี 2553)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร โดยการใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (Yamane, 1973, หน้า 883 อ้างอิงใน จินดา ขลิบทอง, 2544, หน้า 20) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N = ขนาดของประชากร
e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษายอมให้มีความคาดเคลื่อน 5% จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{694}{1 + 694 * (0.05)^2}$$

$$n = 254$$

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 254 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านภาษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-end)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดเก็บภาษา โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert's Scale ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

มาก	3	คะแนน
ปานกลาง	2	คะแนน
น้อย	1	คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้อด้านภาษา ปัญหาการจัดเก็บภาษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อใช้ข้อมูลที่ได้ศึกษามาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้น เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญช่วยพิจารณาตรวจสอบ ประเด็นต่าง ๆ ตลอดจนความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข ได้แก่

3.1 ดร.พินิจ วังปัญญา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สถาบันที่ทำงาน มหาวิทยาลัยพะเยา

3.2 ผศ.สุธี ขวัญเงิน ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจ สถาบันที่ทำงาน มหาวิทยาลัยพะเยา

3.3 ผศ.กำธร ธรรมพิทักษ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สถาบันที่ทำงาน มหาวิทยาลัยพะเยา

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองกับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองโดยเริ่มแจกแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 และกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 31 มกราคม 2555 หลังจากผู้ศึกษาได้รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ซึ่งประกอบด้วย การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ดังมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มประชาชนผู้ชำระภาษี แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ และการหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจด้านภาษี จากแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ และการหาค่าร้อยละ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต่อมของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาระดับคะแนน (Rating Scale) จากค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

มาก	มีค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.33–3.00
ปานกลาง	มีค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.67–2.32
น้อย	มีค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00–1.66

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้แสดงค่าเฉลี่ย และวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางของข้อมูล
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะกระจายของข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ศึกษาความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยผู้ศึกษาได้ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ทั้งหมด 254 ชุด แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ด้านภาษี

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดเก็บภาษี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของผู้ที่มาชำระภาษี ประเภทของภาษีที่ชำระ ประเภทของสถานประกอบการ เมื่อพิจารณาจากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 254 ราย ผู้ศึกษาได้พิจารณาและนำเสนอข้อมูล ดังตารางที่ 1-7

ตาราง 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	134	82.80
หญิง	120	47.20
รวม	254	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 82.80 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.20

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 21 ปี	4	1.60
21-30 ปี	28	11.00
31-40 ปี	62	24.40
41-50 ปี	82	32.30
51 ปีขึ้นไป	78	30.70
รวม	254	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.30 รองลงมาคือ อายุ 51 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 30.70 และต่ำสุด ได้แก่ อายุต่ำกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.60

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	27	10.60
สมรส	211	83.10
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	16	6.30
รวม	254	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 83.10 รองลงมา คือ โสด คิดเป็นร้อยละ 10.60 และต่ำสุด ได้แก่ หย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 6.30

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	72	28.30
มัธยมศึกษา	51	20.10
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	76	26.40
ปริญญาตรี	61	24.00
สูงกว่าปริญญาตรี	3	1.20
รวม	254	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 28.30 รองลงมา คือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 26.40 และต่ำสุด ได้แก่ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.20

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของผู้ที่มาชำระภาษี

ประเภทของผู้ที่มาชำระภาษี	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลธรรมดา	244	96.10
นิติบุคคล	10	3.90
รวม	254	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ผู้ที่มาชำระภาษีเป็นบุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 96.10 และผู้ที่มาชำระภาษีเป็นนิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 3.90

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของภาษีที่ชำระ

ประเภทของภาษีที่ชำระ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษีบำรุงท้องถิ่น	139	54.70
ภาษีป้าย	81	31.90
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	34	13.40
รวม	254	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ชำระภาษีบำรุงท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 54.70 รองลงมาคือ ภาษีป้าย คิดเป็นร้อยละ 31.90 และต่ำสุด ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 13.40

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของสถาน

ประกอบการ

ประเภทของสถานประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
อสังหาริมทรัพย์	54	21.30
ธุรกิจบริการ	47	18.50
ผู้ผลิต	12	4.70
ร้านค้าปลีก และผู้จัดจำหน่าย	54	21.30
ธุรกิจเกษตรกรรม	87	34.30
รวม	254	100.00

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการประเภทธุรกิจเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 34.30 รองลงมาคือ อสังหาริมทรัพย์ ร้านค้าปลีก และผู้จัดจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 21.30 และต่ำสุด ได้แก่ ผู้ผลิต คิดเป็นร้อยละ 4.70

ตอนที่ 2 ความรู้ด้านภาษี

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จากการวิเคราะห์ความรู้ด้านภาษีของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไป ความรู้การแจ้งประเมินภาษี ความรู้การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี ความรู้การแจ้งการประเมินชำระภาษี ความรู้อัตราค่าปรับการชำระภาษี เมื่อพิจารณาจากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 254 ราย ผู้ศึกษาได้พิจารณาและนำเสนอข้อมูล ดังตาราง 8-12

ตาราง 8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้ทั่วไป

ความรู้ทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประชาชนที่มีรายได้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี		
ใช่	254	100.00
ไม่ใช่	-	-
ภาษีที่เทศบาลจัดเก็บ คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่		
ใช่	230	90.60
ไม่ใช่	24	9.40
เงินที่ได้จากการชำระภาษี จะต้องนำมาเป็นเงิน รายได้ของแผ่นดิน		
ใช่	242	95.30
ไม่ใช่	12	4.70

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่การชำระภาษี คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ภาษีที่เทศบาลจัดเก็บคือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่ คิดเป็นร้อยละ 90.60 และต่ำสุด ได้แก่ เงินที่ได้จากการชำระภาษี จะต้องนำมาเป็นเงินรายได้ของเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 4.70

ตาราง 9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้การแจ้งประเมินภาษี

ความรู้การแจ้งประเมินภาษี	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม -31 มีนาคมของทุกปี		
ใช่	194	76.40
ไม่ใช่	60	23.60
การแจ้งประเมินภาษีป้าย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม- 31 มีนาคมของทุกปี		
ใช่	218	85.80
ไม่ใช่	36	14.20

ตาราง 9 (ต่อ)

ความรู้การแจ้งประเมินภาษี	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่จากเทศบาล ตำบลบ้านต๋อม โดยแบบแสดงรายการที่ดินที่ได้ยื่น แจ้งการประเมินไว้ให้ใช้ได้ในรอบระยะเวลา 4 ปี		
ใช่	222	87.40
ไม่ใช่	32	12.60

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการแจ้งการประเมิน
ภาษีบำรุงท้องที่จากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยแบบแสดงรายการที่ดินที่ได้ยื่นแจ้งการประเมิน
ไว้ให้ใช้ได้ในรอบระยะเวลา 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.40 รองลงมา คือ การแจ้งประเมินภาษีป้าย
ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 มีนาคมของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 85.80 และต่ำสุด ได้แก่ การแจ้ง
ประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี คิดเป็นร้อยละ
23.60

ตาราง 10 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้การยื่นแบบแสดง
รายการชำระภาษี

ความรู้การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี	จำนวน	ร้อยละ
การยื่นแบบแสดงรายการภาษีโรงเรือนและที่ดินวัน สุดท้าย คือวันที่ 30 เมษายนของทุกปี		
ใช่	98	38.60
ไม่ใช่	156	61.40
การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายวันสุดท้าย คือ 31 มีนาคม ของทุกปี		
ใช่	182	71.70
ไม่ใช่	72	28.30
การยื่นแบบแสดงรายการภาษีบำรุงท้องที่ไม่เกิน เดือนมีนาคม ของปีแรกที่มีการประเมิน		
ใช่	208	81.90
ไม่ใช่	46	18.10

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายวันสุดท้าย คือ 31 มีนาคม ของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 71.70 รองลงมาคือ การยื่นแบบแสดงรายการภาษีโรงเรือนและที่ดินวันสุดท้ายคือ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 61.40 และต่ำสุด ได้แก่ การยื่นแบบแสดงรายการภาษีบำรุงท้องที่ไม่เกินเดือนเมษายนของปีแรกที่มีการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 18.10

ตาราง 11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้การแจ้งการประเมินชำระภาษี

ความรู้การแจ้งการประเมินชำระภาษี	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินจากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 30 วัน		
ใช่	154	60.60
ไม่ใช่	100	39.40
การแจ้งประเมินภาษีป้ายจากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 30 วัน		
ใช่	154	60.60
ไม่ใช่	100	39.40
การชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี		
ใช่	222	87.40
ไม่ใช่	32	12.60

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการแจ้งประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินจากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 30 วัน คิดเป็นร้อยละ 60.60 รองลงมา คือ การแจ้งประเมินภาษีป้ายจากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 15 วัน และการชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในวันที่ 30 เมษายนของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 39.40

ตาราง 12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้อัตราค่าปรับ
การชำระภาษี

ความรู้อัตราค่าปรับการชำระภาษี	จำนวน	ร้อยละ
การไม่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน		
ใช่	194	76.40
ไม่ใช่	60	23.60
การไม่ชำระภาษีป้ายตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน		
ใช่	214	84.30
ไม่ใช่	40	15.70
การไม่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน		
ใช่	210	82.70
ไม่ใช่	44	17.30

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการไม่ชำระภาษี
ป้ายตามระยะเวลาที่กำหนดจะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 84.30
รองลงมาคือ การไม่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 82.70 และต่ำสุด ได้แก่ การไม่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน
ตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2.50 ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 23.60

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดเก็บภาษี

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของศึกษาความรู้ด้านภาษี
ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต่อมในภาพรวม เมื่อพิจารณาจากการตอบ
แบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 254 ราย ผู้ศึกษาได้พิจารณาและนำเสนอข้อมูล
ดังตาราง 13-18

ตาราง 13 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษี

ปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ด้านบริหารและการจัดเก็บภาษี	2.10	0.56	ปานกลาง
2. ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	2.19	0.70	ปานกลาง
3. ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	2.11	0.54	ปานกลาง
4. ด้านสถานที่	2.15	0.60	ปานกลาง
5. ด้านเทคโนโลยี	2.06	0.60	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	2.12	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับปัญหาการจัดเก็บภาษี ด้านบริหาร และการจัดเก็บภาษี ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านสถานที่ ด้านเทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.12)

เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 2.19) รองลงมาคือ ด้านสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 2.15) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 2.06)

ตาราง 14 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านบริหารและการจัดเก็บภาษี

ด้านบริหารและการจัดเก็บภาษี	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ความพร้อมในการชำระภาษีประจำปี	2.12	0.68	ปานกลาง
2. ระยะเวลาของการชำระภาษี	2.02	0.79	ปานกลาง
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการชำระภาษี	2.17	0.75	ปานกลาง
4. การปรับปรุงอัตราภาษีมีผลต่อผู้ชำระภาษี	2.14	0.79	ปานกลาง
5. การประชาสัมพันธ์อัตราการจัดเก็บภาษี เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน	2.04	0.72	ปานกลาง
6. แบบฟอร์มในการชำระภาษี	2.16	0.75	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	2.10	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับปัญหาการจัดเก็บภาษี ด้านบริหาร และการจัดเก็บภาษี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.10)

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับ จากการชำระภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.17) รองลงมา คือ แบบฟอร์มในการชำระภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.16) ส่วน รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระยะเวลาของการชำระภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.02)

ตาราง 15 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. อัตราภาษีและค่าธรรมเนียมที่ท่านชำระ	2.19	0.75	ปานกลาง
2. กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี	2.07	0.79	ปานกลาง
3. ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน	2.24	0.75	ปานกลาง
4. บทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย	2.20	0.79	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	2.19	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับปัญหาการจัดเก็บภาษี ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.19)

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน (ค่าเฉลี่ย 2.24) รองลงมาคือ บทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย (ค่าเฉลี่ย 2.20) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.07)

ตาราง 16 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการชำระภาษี	2.18	0.74	ปานกลาง
2. ความรวดเร็วของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี	2.26	0.70	ปานกลาง
3. ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี	2.21	0.71	ปานกลาง
4. จำนวนเจ้าหน้าที่ต่อการรับชำระภาษี	2.13	0.69	ปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
5. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการชำระภาษี	2.18	0.74	ปานกลาง
6. ความรวดเร็วของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี	2.26	0.70	ปานกลาง
7. ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี	2.21	0.71	ปานกลาง
8. จำนวนเจ้าหน้าที่ต่อการรับชำระภาษี	2.13	0.69	ปานกลาง
9. การจัดลำดับการชำระภาษีของเจ้าหน้าที่	2.02	0.78	ปานกลาง
10. ความไว้วางใจในตัวเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้	2.07	0.73	ปานกลาง
11. การให้คำแนะนำ ชี้แจงของเจ้าหน้าที่ในการชำระภาษี	1.94	0.73	ปานกลาง
12. ความถูกต้อง แม่นยำ ในการรับชำระภาษีของเจ้าหน้าที่	2.05	0.76	ปานกลาง
13. ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	2.16	0.77	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	2.11	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับปัญหาการจัดเก็บภาษี ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.11)

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความรวดเร็วของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.26) รองลงมาคือ ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.21) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การให้คำแนะนำ ชี้แจงของเจ้าหน้าที่ในการชำระภาษี (ค่าเฉลี่ย 1.94)

ตาราง 17 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านสถานที่

ด้านสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ความสะดวกในการเดินทางมาชำระภาษี	2.13	0.76	ปานกลาง
2. จุดให้บริการรับชำระภาษี	2.06	0.76	ปานกลาง
3. บริเวณที่จอดรถสะดวก	2.17	0.76	ปานกลาง
4. ความพอเพียงของที่นั่งพักรอ	2.21	0.77	ปานกลาง

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
5. บ้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสียภาษีแต่ละประเภท	2.20	0.79	ปานกลาง
6. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ น้ำดื่ม	2.20	0.80	ปานกลาง
7. บรรยากาศของสถานที่รับชำระภาษี เช่น แสงสว่างเพียงพอ	2.10	0.81	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	2.15	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับปัญหาการจัดเก็บภาษี ด้านสถานที่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.15)

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความพอเพียงของที่นั่งพักรอ (ค่าเฉลี่ย 2.21) รองลงมา คือ บ้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสียภาษีแต่ละประเภท และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ น้ำดื่ม (ค่าเฉลี่ย 2.20) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จุดให้บริการรับชำระภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.06)

ตาราง 18 แสดงปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านเทคโนโลยี

ด้านเทคโนโลยี	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. การคิดคำนวณอัตราภาษีของระบบข้อมูลแผนที่ภาษี	2.14	0.79	ปานกลาง
2. การสืบค้นข้อมูลรายละเอียดการชำระภาษี	2.19	0.74	ปานกลาง
3. การคำนวณที่ตั้ง ข้อมูลแปลงที่ดิน อาคาร บ้าย ของระบบข้อมูลแผนที่ภาษี	2.09	0.75	ปานกลาง
4. เครื่องออกบัตรคิว ลำดับก่อน-หลังสำหรับผู้ชำระภาษี	2.02	0.72	ปานกลาง
5. เครื่องใช้สำนักงานมีปริมาณเพียงพอต่อการให้บริการ	1.89	0.74	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	2.06	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ระดับปัญหาการจัดเก็บภาษีด้านเทคโนโลยีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.06)

เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสืบค้นข้อมูล รายละเอียดการชำระภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.19) รองลงมาคือ การคิดคำนวณอัตราภาษีของระบบข้อมูลแผนที่ภาษี (ค่าเฉลี่ย 2.14) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เครื่องใช้สำนักงานมีปริมาณเพียงพอต่อการให้บริการ (ค่าเฉลี่ย 1.89)

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความรู้ด้านภาวะปัญญาพิการจัดเก็บภาวะของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจด้านภาวะของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านต๋อม และปัญหาการจัดเก็บภาวะของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนผู้เสียภาวะในเขตเทศบาลตำบลบ้านต๋อม จำนวน 694 คน โดยการใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ที่ 95% ขนาดความคลาดเคลื่อน 5% คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนประชากรที่ต้องการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 254 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถามซึ่งมีทั้งคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และแบบปลายเปิด (Open Question) แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประเภทของผู้ที่มาชำระภาวะ ประเภทของภาวะที่ชำระ และประเภทของสถานประกอบการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ด้านภาวะ ได้แก่ ความรู้ทั่วไป ความรู้การแจ้งประเมินภาวะ ความรู้การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาวะ ความรู้การแจ้งการประเมินชำระภาวะ ความรู้อัตราค่าปรับการชำระภาวะ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดเก็บภาวะ ได้แก่ ด้านบริหารและการจัดเก็บภาวะ ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านสถานที่ ด้านเทคโนโลยี

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นความรู้ด้านภาวะ ปัญญาพิการจัดเก็บภาวะของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้ที่มาชำระภาวะเป็นบุคคลธรรมดา ภาวะที่ชำระมากที่สุดคือภาวะบำรุงท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการประเภทธุรกิจเกษตรกรรม

ตอนที่ 2 ความรู้ด้านภาษีของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1. ความรู้ทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่การชำระภาษี คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ ภาษีที่เทศบาลจัดเก็บ คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่ คิดเป็นร้อยละ 90.60 และต่ำสุด ได้แก่ เงินที่ได้จากการชำระภาษีจะต้องนำมาเป็นเงินรายได้ของเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 4.70

2. ความรู้การแจ้งประเมินภาษี พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่จากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยแบบแสดงรายการที่ดินที่ได้ยื่นแจ้งการประเมินไว้ให้ใช้ได้ในรอบระยะเวลา 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.40 รองลงมาคือ การแจ้งประเมินภาษีป้าย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 มีนาคมของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 85.80 และต่ำสุด ได้แก่ การแจ้งประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 23.60

3. ความรู้การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีพบที่ ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายวันสุดท้ายคือ 31 มีนาคมของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 71.70 รองลงมาคือ การยื่นแบบแสดงรายการภาษีโรงเรือนและที่ดินวันสุดท้ายคือ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีคิดเป็นร้อยละ 61.40 และต่ำสุดได้แก่ การยื่นแบบแสดงรายการภาษีบำรุงท้องที่ไม่เกินเดือนเมษายนของปีแรกที่มีการประเมินคิดเป็นร้อยละ 18.10

4. ความรู้การแจ้งการประเมินชำระภาษี พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการแจ้งประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินจากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 30 วัน คิดเป็นร้อยละ 60.60 รองลงมาคือ การแจ้งประเมินภาษีป้ายจากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 15 วัน และการชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในวันที่ 30 เมษายนของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 39.40

5. ความรู้อัตราค่าปรับการชำระภาษี พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการไม่ชำระภาษีป้ายตามระยะเวลาที่กำหนดจะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือนเป็นร้อยละ 84.30 รองลงมาคือ การไม่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามระยะเวลาที่กำหนดจะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 82.70 และต่ำสุด ได้แก่ การไม่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2.50 ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 23.60

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อมพบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ ด้านสถานที่ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี

1. ด้านบริหารและการจัดเก็บภาษี พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประโยชน์ที่ได้รับจากการชำระภาษี รองลงมาคือ แบบฟอร์มในการชำระภาษี ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระยะเวลาของการชำระภาษี

2. ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วโดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน รองลงมาคือ บทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี

3. ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วโดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรวดเร็วของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี รองลงมา คือ ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การให้คำแนะนำ ชี้แจงของเจ้าหน้าที่ในการชำระภาษี

4. ด้านสถานที่ พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความพอเพียงของที่นั่งพักรอ รองลงมาคือ ป้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสียภาษีแต่ละประเภท และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ น้ำดื่ม ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ จุดให้บริการรับชำระภาษี

5. ด้านเทคโนโลยี พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วโดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสืบค้นข้อมูลรายละเอียดการชำระภาษี รองลงมาคือ การคิดคำนวณอัตราภาษีของระบบข้อมูลแผนที่ภาษี ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เครื่องใช้สำนักงานมีปริมาณเพียงพอต่อการให้บริการ

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา เรื่อง ความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม มีข้อค้นพบที่สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่การชำระภาษี คิดเป็นร้อยละ 100.00 ความรู้การแจ้งประเมินภาษี พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่จากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยแบบแสดงรายการที่ดินที่ได้ยื่นแจ้งการประเมินไว้ให้ใช้ได้ในรอบระยะเวลา 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.40 ความรู้การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี

พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายวันสุดท้ายคือ 31 มีนาคม ของทุกปี คิดเป็นร้อยละ 71.70 ความรู้การแจ้งการประเมินชำระภาษีพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ เกี่ยวกับการแจ้งประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินจากเทศบาลตำบลบ้านต๋อม ต้องไปชำระค่าภาษี ภายใน 30 วัน คิดเป็นร้อยละ 60.60 และความรู้อัตราค่าปรับการชำระภาษีพบว่า ส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการไม่ชำระภาษีป้ายตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน เป็นร้อยละ 84.30 ซึ่งใกล้เคียงกับพจนานัตถ์ วิจัยยา (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัย ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีหน้าที่เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำและพบว่าระดับความรู้มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำนึกในหน้าที่เสียภาษีและ ประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่เสียภาษีในระดับดีมาก และปัจจัยด้านอาชีพรายได้ ต่อเดือน และความพึงพอใจในการเสียภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลกระทบต่อความสำนึกใน หน้าที่เสียภาษี แต่ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีไม่มีความสัมพันธ์ประสิทธิภาพการจัดเก็บ ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ด้านบริหารและการจัดเก็บภาษี พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล บ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประโยชน์ที่ได้รับจากการชำระภาษี รองลงมา คือ แบบฟอร์มในการชำระภาษี การประชาสัมพันธ์ อัตราการจัดเก็บภาษี เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนภาษีที่ดินตามลำดับ ส่วนรายการ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระยะเวลาของการชำระภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชา เชื้อทอง (2547) ทำการศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลห้วยข้าวก่ำ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวกับการชำระภาษีให้คำแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีได้เป็นอย่างดี มีทำงานรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ให้การต้อนรับประชาชนผู้มาเสียภาษีเป็น อย่างดี และไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการอื่นเพิ่มเติม โดยการบริการเป็นไปตามลำดับก่อน-หลัง อย่างยุติธรรม รวมถึงเทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบและเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเสียภาษีเกี่ยวกับภาษี แต่ละประเภทอย่างชัดเจน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจและเต็มใจในการจ่ายภาษี โดยเห็นว่าผู้ที่มีรายได้มีหน้าที่ในการเสียภาษี และภาษีที่เทศบาลจัดเก็บจะนำกลับมาพัฒนา ท้องที่ และการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และจำหน่าย เนื้อสัตว์ ในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว จึงไม่ควรที่จะเก็บภาษีและอากรดังกล่าวในอัตรา ที่เพิ่มขึ้น

3. ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน รองลงมาคือ บทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแววดาว ศรีคำสุข (2546) ได้ศึกษาถึงปัญหาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เจ้าหน้าที่มีปัญหาเรื่องผู้เสียภาษีไม่เข้าใจในกฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวนเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีมีไม่เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบล ชาวผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษีที่สามารถให้คำแนะนำให้ความรู้แก่ผู้เสียภาษีได้ดี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้รับทราบข้อมูลกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีในเรื่องใหม่ๆ ล่าช้า มีปัญหาในระดับน้อย ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สิน (ภ.ร.ด. 2) แต่ไม่ยอมชำระภาษี มีการแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบ่อย

4. ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรวดเร็วของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี รองลงมา คือ ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การให้คำแนะนำ ชี้แจงของเจ้าหน้าที่ในการชำระภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิวาลัย นาวิ (2546) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานเขตปทุมวัน ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาสำคัญในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานเขตปทุมวันในด้านบุคลากร ได้แก่ การขาดบุคลากรที่ชำนาญ การทางด้านกฎหมาย ขาดการอบรมก่อนการปฏิบัติงาน บุคลากรบางส่วนยังไม่ยอมในการทำงาน

5. ด้านสถานที่ พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพอเพียงของที่นั่งพักรอ รองลงมา คือ ป้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสียภาษีแต่ละประเภท และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ น้ำดื่ม ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จุดให้บริการรับชำระภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชา เชื้อทอง (2547) ทำการศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีประชาชน แม้จะมีป้ายบอกขั้นตอนการชำระภาษีอย่างชัดเจน แต่สถานที่ก็ยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร เพราะคับแคบและไม่มีพื้นที่

ให้ประชาชนนั่งรอบบริเวณจุดชำระภาษี รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์

6. ด้านเทคโนโลยี พบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต่อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสืบค้นข้อมูลรายละเอียดการชำระภาษี รองลงมา คือ การคิดคำนวณอัตราภาษีของระบบข้อมูลแผนที่ภาษีตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เครื่องใช้สำนักงานมีปริมาณเพียงพอต่อการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิวาลัย นาวิ (2546) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานเขนปทุมวัน ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินของประชาชนในส่วนของปัญหาในขั้นตอนก่อนการชำระภาษี ได้แก่ ข้อมูลการชำระภาษีไม่ได้มีการจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้เสียภาษีต้องกรอกแบบฟอร์มซ้ำเมื่อมายื่นชำระภาษี ซึ่งจะเกิดความล่าช้า และผิดพลาดได้ในกรณีที่มีข้อมูลจำนวนมาก แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการชำระภาษีในการชำระภาษีให้กับประชาชนควรดำเนินการให้ข่าวสารข้อมูล โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงรายละเอียดที่สำคัญของภาษีโรงเรือนและที่ดิน ทำความเข้าใจกับประชาชนผู้เสียภาษีว่า ภาษีที่เสียไปจะย้อนกลับคืนมาที่เขาในรูปแบบใดบ้าง ลดอัตราภาษีให้สำหรับผู้ชำระภาษีที่ยื่นชำระภาษีตรงตามกำหนดเวลาและต่อเนื่อง การเพิ่มอัตราภาษีในกรณีที่มายื่นชำระภาษีช้ากว่ากำหนด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความรู้ด้านภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต่อม

1. นำผลที่ได้จากการศึกษาด้านความรู้ด้านภาษีของผู้ชำระภาษี มาใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ใช้ในการพัฒนาความรู้เรื่องภาษีโดยการจัดฝึกอบรมด้านความรู้เรื่องภาษีให้กับประชาชนในพื้นที่

2. นำผลที่ได้จากการศึกษาด้านบริหารและการจัดเก็บภาษี มาใช้เป็นข้อมูลให้กับเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ใช้ในการพัฒนาด้านบริหารการจัดเก็บภาษี โดยการกำหนดให้มีการลดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานการชำระภาษี และการประชาสัมพันธ์อัตราการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมในการชำระภาษีประจำปี

3. นำผลที่ได้จากการศึกษาด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ใช้ในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดเวทีประชาคมระดับหมู่บ้านเพื่อ ประชาสัมพันธ์ กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี อัตราและค่าธรรมเนียม และบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย

4. นำผลที่ได้จากการศึกษาด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน มาใช้เป็นข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ใช้ในการพัฒนาด้านบริการการจัดเก็บภาษี โดยการให้คำแนะนำ ชี้แจงของเจ้าหน้าที่ในการชำระภาษี การจัดลำดับการชำระภาษีของเจ้าหน้าที่ และความถูกต้องแม่นยำในการรับชำระภาษีของเจ้าหน้าที่

5. นำผลที่ได้จากการศึกษาด้านสถานที่ มาใช้เป็นข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ใช้ในการพัฒนาสถานที่บริการด้านภาษี โดยการให้บริการรับชำระภาษีนอกสถานที่ ปรับปรุงบรรยากาศของสถานที่รับชำระภาษี ขยายเวลารับชำระภาษีในช่วงหยุดพักเที่ยงและวันหยุดราชการ

6. นำผลที่ได้จากการศึกษาด้านเทคโนโลยี มาใช้เป็นข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยีการจัดเก็บภาษี เช่น เครื่องใช้สำนักงานมีปริมาณเพียงพอต่อการให้บริการ เครื่องออกบัตรคิว ลำดับก่อน-หลังสำหรับผู้ชำระภาษี และการคำนวณที่ตั้ง ข้อมูลแปลงที่ดิน อาคาร บ้าย ของระบบข้อมูลแผนที่ภาษี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งภายในจังหวัด และนอกจังหวัดพะเยา เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบปัญหาและเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงด้านการจัดเก็บภาษีต่อไป

2. ควรมีการศึกษาถึงความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งภายในจังหวัด และนอกจังหวัดพะเยา เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงและเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการจัดเก็บภาษีต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2540). **คู่มือปฏิบัติงานการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมขององค์การบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่น.
- กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2545). **คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่น.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2540). **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2538). **ปฏิรูปการคลังไทย: กระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จรัส สุวรรณมาลา และคณะ. (2546). **คู่มือการพัฒนารายได้ของท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรกฤษณ์ นรมิตพิศุงการและคณะ. (2524). **การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและสภาตำบล**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัท พิชเนต พรินติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ณัชชา เชื้อทอง. (2547). **ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา**. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ประจักษ์ เลิศรุ่ง. (2544). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปัญหาการปฏิบัติหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- ประไพพิศ ลลิตาภรณ์. (2540). **ความพยายามในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลนครเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พจนา พิษิตปัญจา. (2534). **ความพยายามในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ป.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พจนาดัย วิชัยยา. (2545). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ป.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- แหวดาว ศรีคำสุข. (2546). ปัญหาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ บช.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและสำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2543). คู่มือการฝึกอบรมด้านการเงินการคลังท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). การเงินธุรกิจและการภาษีอากร (หน่วยที่ 9-15) (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). วิสัยทัศน์การปกครองท้องถิ่นไทยและแผนการกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทธรรศน์.
- อเนก เขียรถาวร. (2529). การคลังรัฐบาล (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาควิชา

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความรู้ด้านภาษีและปัญหาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านต๋อม

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยข้อมูลที่ศึกษานี้ไม่มีผลสะท้อนกลับในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด คำตอบที่ได้รับจะถือเป็นความลับ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น และหวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ด้านภาษี

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดเก็บภาษี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 21 ปี

() 21 – 30 ปี

() 31 – 40 ปี

() 41 – 50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

() โสด

() สมรส

() หย่าร้าง/แยกกันอยู่

() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ระดับการศึกษา
 - () ประถมศึกษา
 - () มัธยมศึกษา
 - () อนุปริญญา หรือเทียบเท่า
 - () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
5. ประเภทของผู้ที่มาชำระภาษี
 - () บุคคลธรรมดา
 - () นิติบุคคล
6. ประเภทของภาษีที่ชำระ
 - () ภาษีบำรุงท้องที่
 - () ภาษีป้าย
 - () ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
7. ประเภทของสถานประกอบการ
 - () อสังหาริมทรัพย์ เช่น ดึกให้เช่า บ้านเช่า หอพัก ที่ดินให้เช่า
 - () ธุรกิจบริการ เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดผม ร้านเสริมสวย ตู้ซักรีด ร้านผลิตสื่อโฆษณา
 - () ผู้ผลิต เช่น โรงงานผลิตกาแฟ ผลิตน้ำดื่ม ผลิตน้ำแข็ง
 - () ร้านค้าปลีก และผู้จัดจำหน่าย เช่น ร้านค้าทั่วไป คลังสินค้า
 - () ธุรกิจเกษตรกรรม เช่น ฟาร์มเลี้ยงปลา ฟาร์มเลี้ยงไก่ ฟาร์มเลี้ยงสุกร
 - () ธุรกิจสาธารณูปโภค ธุรกิจขนส่ง เช่น ไปรษณีย์ การไฟฟ้า บริษัทขนส่ง
 - () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ความรู้ด้านภาษี

ท่านมีความรู้ในเรื่องขอภาษีต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

จงทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () ใช่ และ () ไม่ใช่ ที่ตรงกับท่านเพียงข้อเดียว

ความรู้ทั่วไป

1. ประชาชนที่มีรายได้มีหน้าที่ต้องชำระภาษี
 - () ใช่
 - () ไม่ใช่
2. ภาษีที่เทศบาลจัดเก็บ คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่
 - () ใช่
 - () ไม่ใช่

3. เงินที่ได้จากการชำระภาษี จะต้องนำมาเป็นเงินรายได้ของแผ่นดิน

() ใช่ () ไม่ใช่

ความรู้การแจ้งประเมินภาษี

1. ท่านต้องแจ้งประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 มีนาคมของทุกปี

() ใช่ () ไม่ใช่

2. ท่านต้องแจ้งประเมินภาษีป้าย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 มีนาคมของทุกปี

() ใช่ () ไม่ใช่

3. ท่านได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่จากเทศบาลตำบลบ้านต่อมโดยแบบแสดงรายการที่ดินที่ได้ยื่นแจ้งการประเมินไว้ให้ใช้ได้ในรอบระยะเวลา 4 ปี

() ใช่ () ไม่ใช่

ความรู้การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี

1. ท่านต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีโรงเรือนและที่ดินวันสุดท้าย คือวันที่ 30 เมษายนของทุกปี

() ใช่ () ไม่ใช่

2. ท่านต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายวันสุดท้าย คือ 31 มีนาคมของทุกปี

() ใช่ () ไม่ใช่

3. ท่านต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีบำรุงท้องที่ไม่เกินเดือนมีนาคมของปีแรกที่มีการประเมิน

() ใช่ () ไม่ใช่

ความรู้การแจ้งการประเมินชำระภาษี

1. ท่านได้รับการแจ้งประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินจากเทศบาลตำบลบ้านต่อม ต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 30 วัน

() ใช่ () ไม่ใช่

2. ท่านได้รับการแจ้งประเมินภาษีป้ายจากเทศบาลตำบลบ้านต่อม ต้องไปชำระค่าภาษีภายใน 30 วัน

() ใช่ () ไม่ใช่

3. ท่านต้องชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี

() ใช่ () ไม่ใช่

ความรู้อัตราค่าปรับการชำระภาษี

1. เมื่อท่านไม่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตรา ร้อยละ

2 ต่อเดือน

() ใช่ () ไม่ใช่

2. เมื่อท่านไม่ชำระภาษีป้ายตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน
() ใช่ () ไม่ใช่
3. เมื่อท่านไม่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามระยะเวลาที่กำหนด จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน
() ใช่ () ไม่ใช่

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดเก็บภาษี

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ข้อความ	ระดับปัญหา		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
	3	2	1
ด้านบริหารและการจัดเก็บภาษี			
1. ความพร้อมในการชำระภาษีประจำปี			
2. ระยะเวลาของการชำระภาษี			
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการชำระภาษี			
4. การปรับปรุงอัตราภาษีมีผลต่อผู้ชำระภาษี			
5. การประชาสัมพันธ์อัตราการจัดเก็บภาษี เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนภาษีที่ดิน			
6. แบบฟอร์มในการชำระภาษี			
ด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง			
7. อัตราภาษีและค่าธรรมเนียมที่ท่านชำระ			
8. กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี			
9. ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน			
10. บทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย			

ข้อความ	ระดับปัญหา		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
	3	2	1
<u>ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน</u>			
11. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการชำระภาษี			
12. ความรวดเร็วของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี			
13. ความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่รับชำระภาษี			
14. จำนวนเจ้าหน้าที่ต่อการรับชำระภาษี			
15. การจัดลำดับการชำระภาษีของเจ้าหน้าที่			
16. ความไว้วางใจในตัวเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้			
17. การให้คำแนะนำ ชี้แจงของเจ้าหน้าที่ในการชำระภาษี			
18. ความถูกต้อง แม่นยำ ในการรับชำระภาษีของเจ้าหน้าที่			
19. ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่			
<u>ด้านสถานที่</u>			
20. ความสะดวกในการเดินทางมาชำระภาษี			
21. จุดให้บริการรับชำระภาษี			
22. บริเวณที่จอดรถสะดวก			
23. ความพอเพียงของที่นั่งพักรอ			
24. ป้ายแสดงขั้นตอนวิธีการเสียภาษีแต่ละประเภท			
25. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ น้ำดื่ม			
26. บรรยากาศของสถานที่รับชำระภาษี เช่น แสงสว่างเพียงพอ			
<u>ด้านเทคโนโลยี</u>			
27. การคิดคำนวณอัตราภาษีของระบบข้อมูลแผนที่ภาษี			
28. การสืบค้นข้อมูลรายละเอียดการชำระภาษี			
29. การคำนวณที่ตั้ง ข้อมูลแปลงที่ดิน อาคาร ป้าย ของระบบข้อมูลแผนที่ภาษี			
30. เครื่องออกบัตรคิว ลำดับก่อน-หลังสำหรับผู้ชำระภาษี			
31. เครื่องใช้สำนักงานมีปริมาณเพียงพอต่อการให้บริการ			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
ผู้จัดทำแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านให้ความกรุณาสละเวลา
และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามชุดนี้

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	วีระสันต์ ไหม่นา
วัน เดือน ปี เกิด	18 กันยายน 2517
ที่อยู่ปัจจุบัน	243/20 ถนนพหลโยธิน ตำบลแม่ต๋ำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	เทศบาลตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการกองคลัง (นักบริหารงานการคลัง ระดับ 7)
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2554	ผู้อำนวยการกองคลัง (นักบริหารงานการคลัง ระดับ 7)
พ.ศ. 2550	หัวหน้ากองคลัง
พ.ศ. 2548	หัวหน้าฝ่ายการคลัง
พ.ศ. 2546	หัวหน้าส่วนการคลัง
พ.ศ. 2544	เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	บธ.บ.(วิชาการบัญชี) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

